

Intern Rapport

Archeologische opvolging van de ruilverkavelingswerken rvk-gebied Vliermaalroot (Limburg)

Herverkavelingsafhankelijke werken - Lot 2
(dossier L58W40)

DAVID DEPRAETERE

HASSELT - 2009

I. Verslaggever

David Depraetere

Archeoloog – Adjunct van de directeur

Vlaamse Landmaatschappij

Provinciale Afdeling Limburg

Koningin Astridlaan 10

B-3500 Leuven

Tel. 011/29.87.34

Fax 011/29.87.99

E-mail: david.depraetere@vlm.be

Website : www.vlm.be

© Vlaamse Landmaatschappij, 2009

Vergunning: 2008/148

Depot: tot een alternatief wordt gevonden blijven de vondsten in het archief van de Vlaamse Landmaatschappij provinciale afdeling Limburg, Koningin Astridlaan 10, 3500 Hasselt.

II. Identificatie van de site

Provincie(s): Limburg

Gemeente(n): Het rvk-gebied strekt zich uit over het grondgebied van de gemeenten

Diepenbeek, Kortesseem, Hoeselt en Bilzen (zie plan in bijlage 3)

Deelgemeenten(n): Diepenbeek, Kortesseem-Vliermaalroot, Hoeselt-Rommershoven, Bilzen-Beverst

Centrumcoördinaat: X: 226272 Y: 174372

Kadastergegevens: zie plan in bijlage 3

Toponiem(en): zie plan in bijlage 3

III. Aanleiding en doelstelling van de archeologische opvolging

De herverkavelingsafhankelijke werken van de ruilverkaveling Vliermaalroot voorzien vooral in de verbetering van de toegankelijkheid en van de (detail)ontsluiting voor de landbouw en bestaat in hoofdzaak uit de aanleg van halfverharde en verharde landbouwwegen, vooral op bestaande tracés. Daarnaast gaat ook aandacht naar de ontsluiting voor zachte recreatie door de aanleg van onverharde en halfverharde wandel- en fietspaden, die de recreatieve mogelijkheden vergroten. Tegen de wateroverlast voorziet de ruilverkaveling in een aantal wachtbekkens en in het kader van natuurbehoud worden enkele poelen aangelegd.

Door archeologen op te nemen in haar dagdagelijkse werking erkent de Vlaamse Landmaatschappij het belang van het archeologisch erfgoed en het behoud er van en neemt ze haar verantwoordelijkheid op om in de geest van het Verdrag van Malta archeologie als volwaardig aandachtspunt mee te nemen en dit reeds van bij het planningsproces tot en met de uitvoering van werken op het terrein. Directe aanleiding voor de archeologische opvolging waarover dit rapport handelt is het voorwaardelijk gunstig advies van het Agentschap R-O op de stedenbouwkundige vergunning dat de archeologische opvolging van nieuwe wegen en aanleg van wachtbekkens oplegt (Advies JS/IVDH/06.8349).

De doelstelling van de opvolging was om geen archeologische sporen en vondsten ongedocumenteerd verloren te laten gaan. Bijkomend is dit rapport een document dat aangeeft welke maatregelen een impact hadden op de ondergrond en welke de ondergrond niet verstoorden. Het gebeurt dat wegguffers initieel dieper worden gepland maar dat bij uitvoering blijkt dat – bij bestaande wegen - het oorspronkelijke fundament nog voldoende stevig is en niet vervangen dient te worden. Zo kan voor toekomstige werken aan bv. de wegen ingeschat worden of archeologische opvolging nog noodzakelijk wordt geacht bv. bij het dieper uitgraven van wegguffers bij wegvernieuwing.

IV. Gebiedsbeschrijving

De totale oppervlakte van het rvk-gebied bedraagt ca. 1800ha.

Het gebied is gesitueerd op de grens van Lemig Haspengouw (subeenheid: het boomgaardgebied van Tongeren), Zandlemig Haspengouw (subeenheid: het

boomgaardgebied van Sint-Truiden) en de Zuiderkempen (subeenheid: het Demerland) en is bijgevolg sterk gevarieerd.

De bodem in het rvk-gebied bestaat grotendeels uit natte tot zeer natte zandleemgronden (Ldc, Lhc). Ze vertegenwoordigen 50% van de totale oppervlakte. Leemgronden (vooral Aba, Aca en Ada) zijn gesitueerd in de zuidwestelijke hoek en in de zuidoostelijke randzone. Slechts een beperkt gedeelte van de leemgronden is droog (Aba). De grote beekvalleien van het gebied bevatten gleyige gronden op klei (Eep, Efp). Zeer lokaal komen, in de noordelijk helft van het gebied, natte licht zandleemgronden (vooral Pcc en Pdc) en lemig-zandgronden (vnl. Scc en Sdc) voor.

Het gebied waarin de opgevolgde werken gelegen zijn en waar prospecties werden uitgevoerd bevat heel wat historische en archeologische relictten (inventarisatie IAP/VIOE). Volgens de databank van de CAI zijn reeds heel wat locaties aangeduid als (mogelijk) archeologisch interessant, gaande van losse prehistorische archeologica over romeinse villae, middeleeuwse mottes/sites met walgracht, enkele kastelen en 16^e 17^e eeuwse hoeves. Relictzones die (gedeeltelijk) binnen het RVK-gebied vallen : Middenloop vd Mombeek (R70064) en Beverts-Spurk (R70065); de ankerplaats 'Jongenbos' (A70013) incl. kasteel en waarvan middeleeuwse vondsten van bekend zijn ligt ook binnen de projectperimeter maar valt buiten de werken.

De voorziene werken zullen vaak in de onmiddellijke buurt plaatsvinden van locaties die in de CAI aangeduid staan als sites of vindplaatsen. De kans dat bij deze werken archeologische vindplaatsen/sites zouden aangesneden worden was daarom reëel.

Bijna alle locaties waar gewerkt zal worden werden vooralsnog niet archeologisch onderzocht en zijn gelegen in landbouwgebied. Op de plaats waar poel P1515 werd gepland werd in 1997 naast een vereenvoudigde topografische opname van de zgn. motte (wrsch. eerder 'site met walgracht') reeds een reconstructie gemaakt van het vermoedelijke profiel van de gracht omheen dit relict. Ter volledigheid wordt deze informatie bij dit rapport gevoegd (zie bijlage 1). Ter hoogte van weg S5005 werd door de geschiedkundige kring van Hoeselt een veldprospectie uitgevoerd en zouden de resten van een Rom. villa gevonden zijn (in 2003; CAI-locatie 700820).

V. Archeologische opvolging

De archeologische vergunning had betrekking op het archeologisch opvolgen van de rvk-werken die zullen worden uitgevoerd in opdracht van het ruilverkavelingscomité. De werken die archeologisch opgevolgd werden zijn: het uitgraven van nieuwe weggroeven, het uitgraven van nieuwe poelen en de aanleg van wachtbekkens. Dit gebeurde in nauwe communicatie met de erfgoedconsulent bevoegd voor de provincie Limburg. De vergunning voorzag in de mogelijkheid om indien nodig grondsporen te couperen met als doel ze te identificeren en documenteren, naast de mogelijkheid om vlakken te kunnen openleggen en – indien noodzakelijk voor de uitvoeringswijze van bepaalde werken – het aanleggen van proefsleuven ter controle (bv. bij het graven van wachtbekkens). Alle afgravingen gebeurden met een kraan met platte bak.

Op de overzichtsplan in bijlage 3 staan de werken gelokaliseerd op de kadasterkaart, geprojecteerd op de topografische kaart. Het betreft herverkavelingsafhankelijke werken (dossier L58W40). In wat volgt wordt via de codering verwezen naar de locaties op de kaart.

A. ONTSLIBBING VAN DE GRACHT AAN DE ZGN. MOTTE VAN BEVERST (CAI-LOCATIE 700189; LOCATIE P1515 OP PLAN IN BIJLAGE 3)

De zgn. motte van Beverst ligt langs de Raafstraat ten zuiden van de kerk van Beverst. De site is gelegen langs de oostelijke oever van de Winterbeek.

In Claassen A., Van mottoren tot kasteel (Publicaties van het GRM Tongeren, 14, Tongeren 1970) op p. 47 verwijst de auteur naar de site als *‘de typische resten van een vroege motburch’*. Hij beschrijft de site als volgt: *‘Een duidelijke terp van 20 à 25m diameter is nog omgeven door een gracht van een zevental meter breed, die door de Winterbeek gevoed werd. De omgeving is moerassig.’* Verder verteld Claassen nog: *‘Een buurman vertelde ons dat er vroeger een ‘kasteel’ gestaan had; men had ooit in de heuvel gegraven, maar niets gevonden. Mogelijk was de toren die er op stond in hout.’* De kerkregisters van Beverst verwijzen naar de plaats ook als het *‘Schuylenborg-goet’*.

Op de Ferrariskaart staat de site duidelijk weergegeven als een verboste heuvel met een waterhoudende gracht die volledig rond het heuvellichaam loopt. De Winterbeek lijkt zijn voedende functie reeds verloren te hebben eind 18de eeuw (fig.2).

In functie van het behoud van de kamsalamander (fig.3) werd vanuit ecologisch oogpunt de vraag gesteld of de gracht rond de zgn. motte kon worden uitgediept en eventueel hergeprofileerd. In de planningsfase van het rvk-project (opgevolgd door Dhr. Hans Mestdag in 1997) werd hiertoe een topografische opmeting¹ gedaan van het zuidwestelijke deel van de site en werd op één plaats een sectie van de gracht afgeboord teneinde vast te stellen of de oorspronkelijke diepte van het grachtprofiel kon afgelezen worden uit de boorprofielen (zie bijlage 1).

Uit de interpretatie van de boorgegevens konden twee mogelijkheden voor een eventuele reconstructie van de gracht gedistilleerd worden, nl. een minimale en maximale versie.

- *De minimale versie:* de bodem van de gracht valt samen met de basis van de organische laag (laag 4). In dit geval was de gracht ca. 6 meter breed en ca. 0,5 meter diep. Dit zou betekenen dat de bodem in de onmiddellijke omgeving grondig werd verstoord.
- *De maximale versie:* de bodem van de gracht valt samen met de top van de gereduceerde kleilaag (laag 7). In dit geval zou de gracht ca. 13 meter breed geweest zijn en de diepte ca. 1 meter.

Vanuit archeologisch oogpunt en omwille van de problematiek eigen aan het herprofilen van historische grachten waren we geen voorstander om zonder verder onderzoek grootschalige veranderingen aan te brengen aan het relict in dit stadium van de uitvoering. Om toch tegemoet te komen aan de initiële vraag vanuit natuur werd gezocht naar een compromisvoorstel. Er werd een beperkte poel voorzien aan de kant waar de Winterbeek het monument passeert. Op luchtfoto's is op deze locatie ook te zien dat een meander van de Winterbeek de gracht hier oorspronkelijk voedde (fig.1). De poel (P1515 op de kaart) zou hier een afgeschuind profiel krijgen waarbij het diepste punt aan de kant van het heuvellichaam zou gelegen zijn. Op deze manier kon een win-win situatie gecreëerd worden: het historisch monument zou niet onnodig worden aangetast en de kamsalamander krijgt overlevingskansen door het voorzien van een permanente hoeveelheid water.

¹ De topografische hoogtemetingen besloegen geen dicht net waardoor de resulterende hoogtelijnenkaart slechts een algemene indruk geeft van de site. Het toont wel dat er nog een interessant microreliëf aanwezig is rondom het heuvellichaam en dat de heuvel zelf ca. 3m hoog is.

Voor het uitvoeren van de graafwerken werd de gracht ontwaterd zowel om technische redenen alsook om de werken archeologisch te kunnen opvolgen². Hiertoe werd de oever tussen de gracht en de Winterbeek aan de westzijde van het relict plaatselijk doorbroken door het graven van een smalle gracht (fig.4). Eens de gracht leeg was kon een beter beeld gevormd worden van de omvang en van wat er zich op de bodem bevond. Naast een archeoloog was ook een ecooloog aanwezig tijdens de werken. Tijdens het leeglopen van de gracht werd de begroeiing die zich op het wateroppervlak bevond weggenomen om de aflijning van de gracht beter zichtbaar te maken (fig.5). Uiteindelijk werd beslist om het recente slib uit de gracht te halen zonder evenwel te raken aan het grachtprofiel (fig.6). Hierbij werd gebruik gemaakt van een kantelbare graafbak. Het slib werd tijdelijk op de ‘oever’ gedeponeerd om uit te lekken alvorens het werd afgevoerd. Ter hoogte van de geplande poel werd aan de noordwest zijde van het heuvellichaam iets dieper (40-50cm) gegraven om permanent water mogelijk te maken voor de kamsalamander (fig.7). Het profiel van de uitdieping toont een eenvoudig leemprofiel met de typische reductieverschijnselen (fig.8). Het dieper stuk werd voldoende ver van het heuvellichaam gegraven teneinde geen schade te veroorzaken aan mogelijk bewaarde houten schansschotten aan de voet van het heuvellichaam (fig.9). De slibuiming aan de voet van het heuvellichaam toonde aan dat dit uit leem is opgebouwd, ongetwijfeld met de grond dat bij de aanleg van de gracht vrijkwam (fig.10).

Aan de zuidoost zijde van het heuvellichaam is de gracht gedempt/verland. Dit is de locatie waar de boorsectie werd geplaatst in eind jaren '90. Er werd ervoor gekozen de gracht hier niet open te maken omdat deze locatie mogelijk nog elementen kan bevatten van een brugje dat de verbinding maakte tussen heuvellichaam en het aan microreliëf rijk terrein ten oosten (neerhof?). Teneinde de mogelijke relictten te behouden voor de toekomst werden hier geen graafwerken uitgevoerd (fig.12). Op deze locatie, net buiten de gracht werden enkele fragmenten van silexknollen opgemerkt (fig.11). Of dit restanten zijn van bouw materiaal is voer voor verder onderzoek.

In de gracht zelf werd tijdens de slibuiming slecht één vondst gedaan. Een 44cm lang, verbogen haak die met drie klingnagels hoogstwaarschijnlijk aan een houten ondergrond (kist of deur?) bevestigd is geweest. Bij gebrek aan vergelijkingsmateriaal blijft dit artefact vooralsnog ongedateerd (fig.14).

² De foto's in bijlage tonen de werken tijdens de uitvoering.

B. WACHTBEKKENS (ZIE BIJLAGE 3)

Er was voorzien dat indien de aanleg van de wachtbekkens gepaard zou gaan met verstoring van de ondergrond, dat de de betrokken zones eerst onderzocht zouden worden d.m.v. parallele proefsleuven (ca. 2m breed) die 10-12% van de oppervlakte zouden beslaan.

Wachtbekken aan het containerpark van Hoeselt (zuidelijke grens van de rvk)

Voor de aanleg van dit wachtbekken werden geen grootschalige graafwerken verricht. Er werden dijken aangelegd met grond uit de ruilverkaveling, er werd een kleine betonconstructie geplaatst op de beek en de beek zelf werd heel lokaal ietwat verbreed. De rest van het bekken wordt gevormd door de natuurlijke hellingen van het terrein waartussen het mogelijke teveel aan regenwater kan opgevangen worden. Zodoende werd een watervang gecreëerd.

Wachtbekken Sitsingenbeek te Romershoven-Hoeselt

Tijdens de voorbereidende inventarisatiestudie voor de ruilverkaveling werd de locatie van het wachtbekken aangeduid als een mogelijke locatie van een motte op basis van het toponiem 'In de Mot'. De locatie kreeg het sigel CAA 3733002. De informatie hiervoor werd aangeleverd door het Instituut voor het Archeologisch Patrimonium. In de recentste versie van de CAI-databank echter staat de locatie ten zuiden van het wachtbekken aangeduid (CAI 700561) en wordt verwezen naar het toponiem 'In den Korenhof' terwijl de locatie de naam 'In de Mot' behoudt.

Tijdens een voorbereidende prospectie van de locatie van het wachtbekken konden geen noemenswaardige reliëfverschillen worden waargenomen die zouden wijzen op een restant van een motteheuvel, de CAI locatie is ons inziens inderdaad een waarschijnlijker locatie.

De locatie van het wachtbekken ligt onder bos en is zeer nat. Ook hier werden geen grootschalige graafwerken gepland. De beek werd plaatselijk omgeleid om een put te kunnen graven voor de aanleg van een knijpconstructie (fig.15). Deze werd gegraven langs de noordwestelijke rand van het bos op de grens tussen bos en bebouwing en de graafwerken werden opgevolgd. Tijdens het graven bleek al snel dat de ondergrond danig vervuild was met recent afval (fig.16).

C. WEGEN

Waar de nieuwe wegkoffers de ongestoorde ondergrond zouden roeren zou gefaseerd worden gewerkt en zou eerst de bouwvoor worden afgegraven met kraan met platte bak onder begeleiding van de archeoloog.

Betonweg B1509 ‘Damerstraat’ (fig.17)

In de directe buurt van deze weg, net ten noorden ervan, ligt CAI locatie 51174. Hier, onder het toponiem Bessem Bosschen zou een laat-middeleeuwse alleenstaande hereboerderij bestaan hebben (naam ‘Damereis’). Iets verder ten zuiden van de E313 zijn vondsten gedaan die dateren uit de Midden-Romeinse tijd (CAI 700555).

De bestaande weg kreeg een nieuwe betonverharding van 18cm dik die voornamelijk op bestaande verharding werd aangebracht. Waar een nieuwe fundering werd voorzien was deze slechts 25cm diep en kwam niet tot op het archeologisch leesbare oppervlak.

Steenslagweg S2007 (fig.18)

Deze nieuwe steenslagweg ligt ten zuiden van de huidige begraafplaats van Beverst. De wegkoffer werd slechts 25cm diep uitgegraven waardoor het archeologisch leesbare niveau niet werd bereikt. Deze weg werd verhard met gestabiliseerde steenslag.

Steenslagweg S9003 (fig.19)

Deze nieuwe weg ligt net ten zuidwesten van CAI-locatie 55390, hoeve ‘Wermerbosch’, een laat-Middeleeuwse motte met nog bestaande gracht en mottetoren uit silex en mergelblokken, opgericht in 1363. Ten zuidoosten van de weg ligt CAI 55392, Kasteel van Bombrouck. Op deze locatie werden bij rioleringswerken resten gevonden van de fundamente van een laat-Middeleeuws kasteel (afgebroken begin 1900).

De wegkoffer van S9003 werd slechts oppervlakkig uitgegraven en bereikte zodoende het archeologisch niveau niet. De weg kreeg een verharding van gestabiliseerde steenslag van 25cm dikte.

Steenslagweg S9004 (fig.20)

Deze steenslagweg werd nieuw aangelegd ten zuiden van S9003 en loopt langsheen de Mombeek en sluit aan bij wandel-fietspad WF 9010. Ook deze wegkoffer werd slechts zeer oppervlakkig uitgegraven wat niet toeliet enige archeologische sporen waar te nemen. Er

werd dus ook geen potentieel bodemarchief verstoord. De weg kreeg een verharding van gestabiliseerde steenslag van 25cm dikte.

Steenslagweg S9005 (fig.21)

Deze korte steenslagweg verbindt WF9010 met de dorpskern van Vliermaalroot. Ten zuiden van deze weg ligt CAI-locatie 55397, een Middeleeuwse molen, de ‘Rootmolen’.

Ook hier werd het archeologische niveau niet geraakt door het uitgraven van de wegkoffer. De weg kreeg een verharding van gestabiliseerde steenslag van 25cm dikte.

Steenslagweg S9009 (fig.22)

Ten noorden van S9004 werd S9009 aangelegd. Ook hier overtrof de diepte geen 25cm en bleef de graafmachine boven het archeologisch relevante niveau. De weg kreeg een verharding van gestabiliseerde steenslag van 25cm dikte.

Steenslagweg S9010 (fig.23)

Deze steenslagweg gaat in het noorden over in de wandel-fietsweg WF9010 en loopt voor het grootste deel parallel met de linkeroever van de Mombeek. De weg kreeg een verharding van gestabiliseerde steenslag van 25cm dikte. Het archeologisch relevante niveau werd niet verstoord.

Steenslagweg S5005 en S5007 (fig.24-25)

Beide wegen liggen nabij een locatie waar de CAI een mogelijke plaats van een Romeinse villa aanduidt (CAI 700820). Ten noorden van S5005 is een dekkend geretoucheerde kling gevonden (CAI 51260). De wegen werden slechts 25cm diep uitgegraven en kregen een verharding van gestabiliseerde steenslag. Op de akker op de top van de helling ten zuiden van S5005 werden nog baksteenfragmenten waargenomen die mogelijk de aanwezigheid van een Romeinse villa kunnen bevestigen.

WANDELWEGEN EN WANDEL-FIETSWEGEN

Wandel-fietsweg WF5509 (fig.26)

Deze weg ligt ten ZW van de reeds vernoemde CAI locatie 700561 (vermoedelijke motte) en loopt net langs CAI locatie 700562, een plaats die omschreven wordt als het ‘Tumken’ van Romershoven (archiefteksten van 15de tot 18de). Vermoedelijk gaat het om een genivelleerde

niet-opgegraven tumulus. De wegkoffer werd slechts 20cm uitgegraven en zodoende bereikte deze het archeologisch niveau niet. De verharding bestaat uit een 20cm dikke gestabiliseerde steenslag.

Wandel-fietsweg WF9007 (fig. 27)

Deze weg loopt langs de Mombeek net ten oosten van de reeds vernoemde CAI locatie 55392, waar de fundamenteën van een Laat-Middeleeuws kasteel waren teruggevonden. Deze weg werd wel iets dieper uitgegraven tot op het archeologische niveau maar we konden enkel de restanten van een recente houten afsluiting waarnemen. Deze afsluiting, vrij smalle ronde palen, liep in de as van de nieuwe weg en langsheen de Mombeek. Geen andere sporen werden waargenomen. De weg kreeg een verharding van gestabiliseerde steenslag (20cm dik).

Wandel-fietsweg WF9008 (fig.28)

Deze weg verbindt S9003 en S9009 en werd heel oppervlakkig uitgegraven waardoor geen archeologische sporen konden worden waargenomen. De weg kreeg een verharding van 20cm gestabiliseerde steenslag.

Wandel-fietsweg WF9010 (fig.29)

Deze weg loopt in het verlengde van steenslagweg S9010 en sluit aan bij S9004 en S9005. Ook deze weg werd slechts oppervlakkig uitgegraven. De onverstoorte bodem werd niet geraakt. De weg kreeg een verharding van 20cm gestabiliseerde steenslag.

Wandelweg WW8502 (fig.30)

Deze weg ligt ten noordoosten van de reeds vermelde CAI locatie 800187 (site met walgracht). De wegkoffer werd slechts 15cm uitgegraven en bereikte het archeologisch niveau niet. Er werd een verharding van gestabiliseerde steenslag voorzien.

Wandelweg WW7004 (fig.31)

Deze wandelweg volgt grotendeels de rand van het 'Jongensbos' in de gemeente Kortesse. Het goed 'Jongensbosch' bestond reeds op het einde van de 14de eeuw. Bij het graven van de wegkoffer heel wat boomwortels vrij. Er werd slechts 15cm diep uitgegraven, tot op de grens met de onverstoorte ondergrond. Op heel wat plaatsen werd recent bouwafval waargenomen dat waarschijnlijk was aangevoerd om de putten in de bosweg op te vullen. Uiteindelijk werd de wegkoffer opgevuld met gestabiliseerde steenslag.

Wandelweg WW2006 (fig.32)

Deze weg ligt in het verlengde van S2007, het betreft een ondiepe wegkoffer van 15cm met een gestabiliseerde steenslag opvulling.

Wandelweg WW1010, WW8010 en WW8012

Deze wegen zijn bestaande wegen die slecht lokaal werden geëgaliseerd en een nieuwe steenslagdek kregen van gestabiliseerde steenslag (15cm dik).

D. POELEN

Voorafgaandelijk aan de eigenlijke aanleg van de poelen werd het te verstoren oppervlak vrijgelegd onder begeleiding van de archeoloog, tot op een diepte die toelaat de eventuele archeologische sporen te herkennen.

Poel P1529 a en b (fig.33)

Beide vrij kleine poelen werden gegraven in een wachtbekken dat bestaat uit een laagte omringd door dijken en dat als natuur- wandelgebied dienst doet. Daar de locatie vlakbij de zgn. ‘motte van Beverst’ ligt (ten westen) werden de werken archeologisch opgevolgd. De graafwerken gebeurden laagsgewijs. Bij het openleggen werden geen archeologische sporen of vondsten waargenomen.

Poel P1024c (fig.34)

Deze poel werd gegraven ten noorden van de Damerstraat in het ‘Damersveld’. Het betreft een relatief kleine driehoekige poel in een bodemcontext met vrij veel recent stortafval. Er werden geen archeologische sporen of vondsten konden worden waargenomen.

NOOT: De opvolging van de poelen maakte geen deel uit van de voorwaarden opgelegd door het Agentschap R-O Vlaanderen. Rekening houdende met het feit dat poelen logischerwijze worden gegraven in nattere gebieden in functie van natuurbehoud en vrijwel onmiddellijk vol beginnen te lopen tijdens het uitgraven is het vanuit archeologisch oogpunt weinig relevant om dit soort werken verder op te volgen zeker bij poelen met een relatief kleine oppervlakte. Poelen 1023 en 1024A en B werden dan ook niet verder gecontroleerd. Bij grotere poelen is het nog steeds waardevol om de werken archeologisch te laten

begeleiden door eerst de teelaarde te laten afgraven en dit bij voorkeur in een seizoen met lage grondwaterstand.

VI. Conclusies

Mede dankzij een goede archeologische begeleiding van de ruilverkaveling tijdens het planningsproces in het voortraject kon vermeden worden dat er archeologisch bodemarchief ongedocumenteerd verloren zou gaan. De technische uitvoering van de herverkavelingsafhankelijke werken vormden uiteindelijk geen bedreiging voor het bodemarchief. Voor de zgn. motte van Beverst werd een compromis bereikt ten voordele van de aanwezige natuurwaarden zonder de archeologische waarden in het gedrang te brengen. Beide werden op voet van gelijkwaardigheid behandeld met als resultaat dat de kamsalamander overlevingskansen krijgt en het archeologisch relict duidelijker aanwezig is in het landschap.

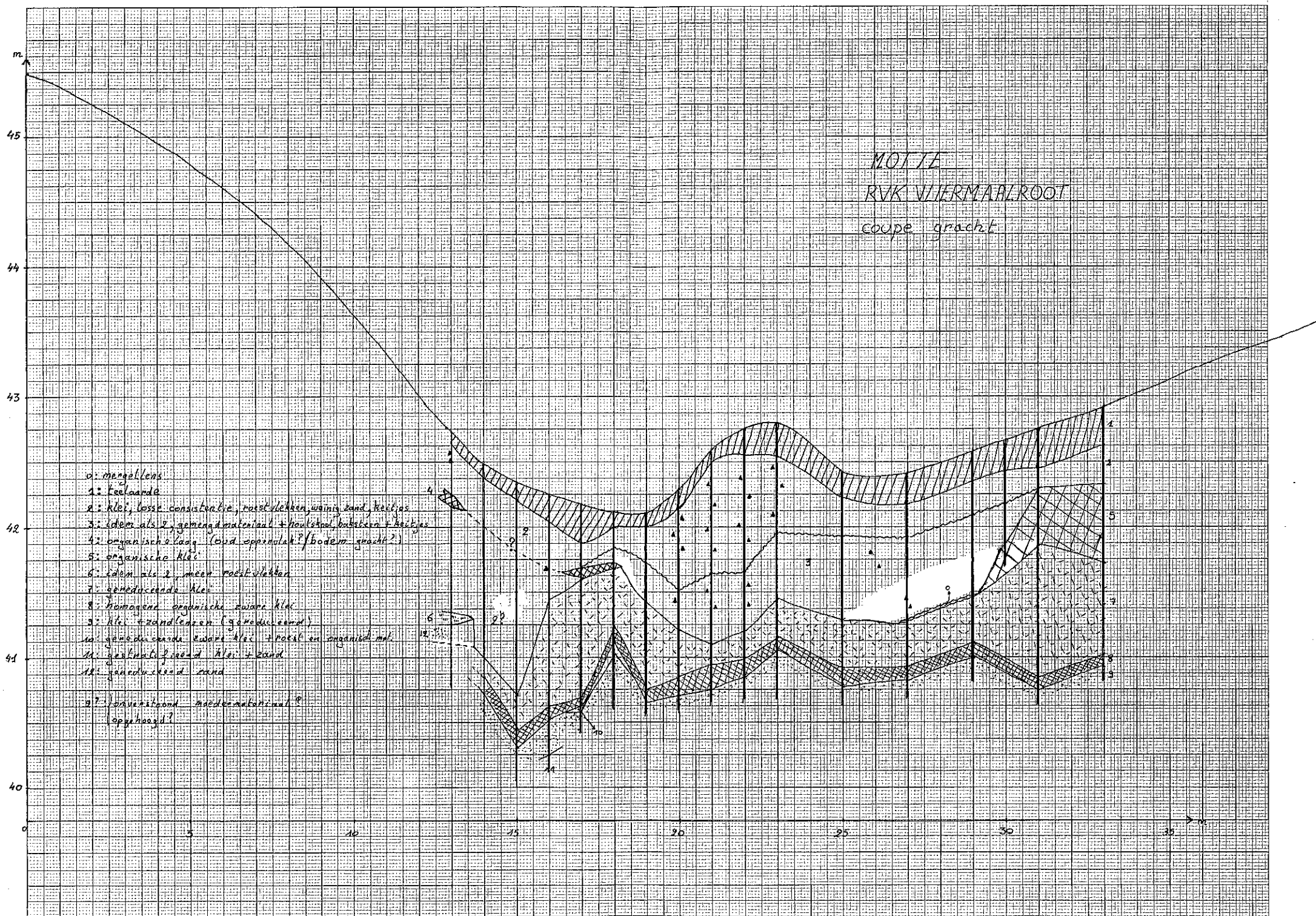
VII. Literatuur

- L. Baeyens, Bodemkaart van België. Verklarende tekst bij het kaartblad Bilzen 93W, Gent, 1968.
- L. Baeyens, Bodemkaart van België. Verklarende tekst bij het kaartblad Kortessesem 92E, Gent, 1970.
- Lisec v.z.w., Milieueffectrapport Ruilverkaveling Vliermaalroot, 1995.
- A. Claassen, Van mottetoren tot kasteel (Publicaties van het Gallo-Romeins Museum Tongeren, 14), Tongeren 1970.

Bijlage 1: Hoogtelijnenkaart motte van Beverst & boorresultaten 1997

Bijlage 2: Figuren

Bijlage 3: Plan met archeologisch opgevolgde werken (los plan).

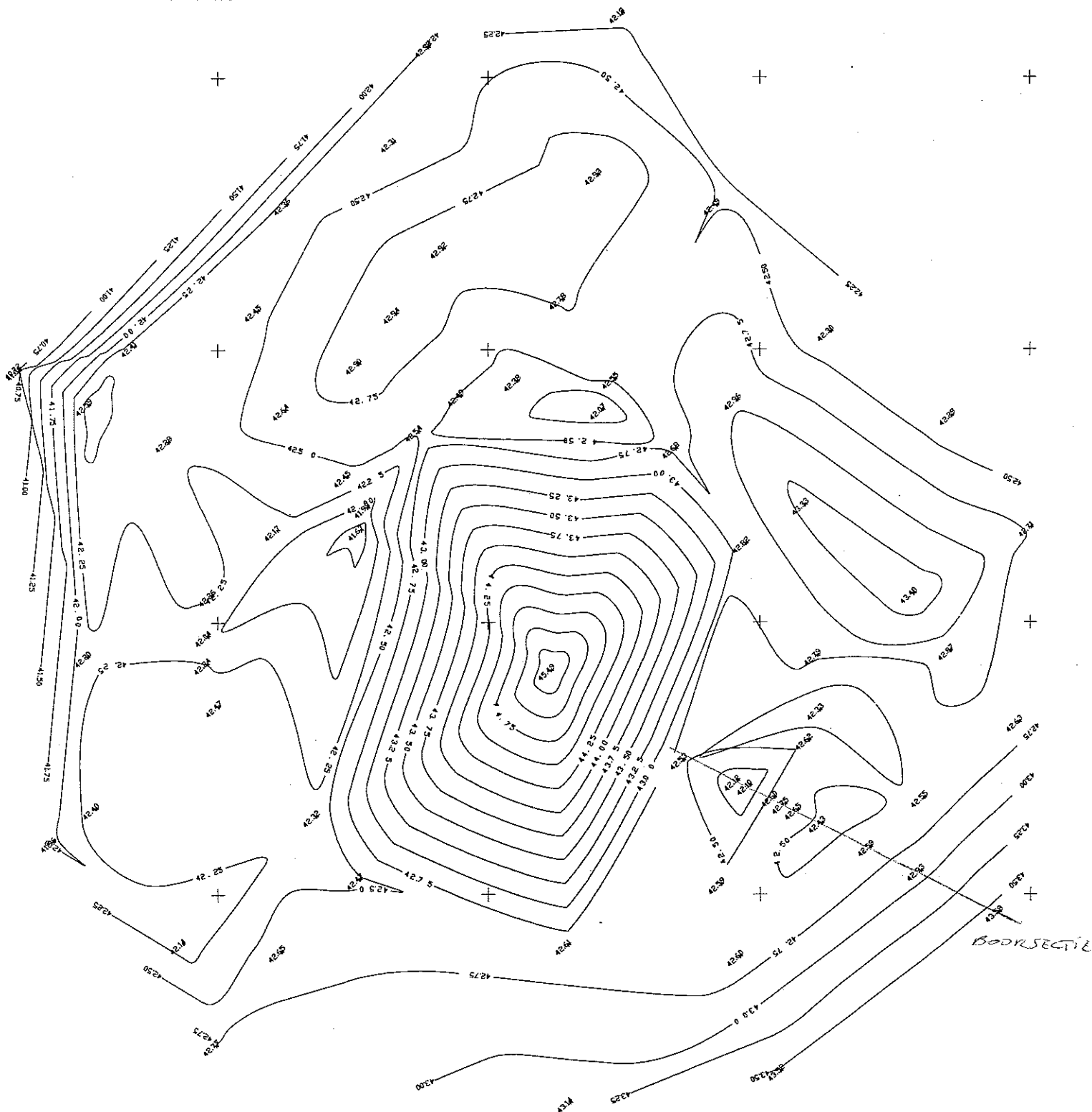
TOPOGRAFISCHE OPMETINGEN

MOTTIS - BEVERST

HOOGTELIJNEN om de 25 cm

SCHAAL 1:400

↑
NOORD

BOORSECTIE